

Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації
України

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут»

Німецьке товариство з міжнародного співробітництва

VIІ ФОРУМ

«ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІННОВАЦІЙ:
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНА ЕКОНОМІКА
І СТАЛИЙ РОЗВИТОК»

М. Київ-2013

Держінформнауки України

Національний технічний
університет України
"КПІ"

giz

Німецьке товариство з
міжнародного
співробітництва

**Державне агентство з питань науки,
інновацій та інформатизації України**

**Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут»**

Німецьке товариство з міжнародного співробітництва

**«ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІННОВАЦІЇ:
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНА ЕКОНОМІКА
І СТАЛИЙ РОЗВИТОК»**

Матеріали VII Форуму

24-25 жовтня 2013 року

м. Київ

УДК 339.923

Трансфер технологій та інновації: конкурентоспроможна економіка і сталий розвиток:

УІ форум (Київ, 24-25 жовтня 2013),

відп. ред. В.С.Шовкалюк. – К. : НТУУ «КПІ», 2013.-352с.

Розглянуто актуальні питання інноваційного розвитку економіки в державі, зокрема, поширення досвіду та знань в інноваційній сфері, проблеми комерціалізації науково-технічних розробок та трансферу технологій, світовий досвід та українські реалії впровадження інноваційних технологій в контексті підвищення якості життя населення України.

Спеціалісти, вчені та викладачі, науковці, державні службовці центральних і місцевих органів виконавчої влади знайдуть для себе у збірнику корисну інформацію для досліджень, використання в практиці та щодо шляхів розв'язання нагальних проблем інноваційного розвитку.

Редакційна колегія: В.С.Шовкалюк (відпов. ред.), Шалькевич В.І.

ЗМІСТ

Агієнко І.В.

Підготовка фахівців у сфері управління інноваційною діяльністю:
реалії вітчизняної системи вищої освіти 10

Алпатов А.П., Сталь Т.В.

Модель производственно-интеллектуальной
деятельности при трансфере технологий 16

Артамонова Н.О.

Трансфер технологій та інновацій: специфіка медичної галузі 22

Бай С.І., Яцишина К.В.

Інноваційна архітектура як ключовий фактор подолання
непорозумінь між наукою та промисловістю 27

Бистряков І.К., Клиновий Д.В.

Проблеми впровадження інноваційних механізмів
управління природними ресурсами та шляхи їх вирішення 32

Бичковський В. Б.

Оптимізація застосування фібробронхоскопії на різних етапах
хірургічного лікування хворих на туберкульоз легень 38

Бедюх О.Р., Вижва С.А.

Трансфер технологій та комерціалізація наукових досліджень
в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка ... 41

Брижань І.А.

Інновації як основа забезпечення еколого-орієнтованого
розвитку України та зростання її конкурентоспроможності 47

Бутнік-Сіверський О.Б.

Пасивні доходи на подолання інерційності
інноваційній діяльності в державному секторі 53

Войтко С.В.

Трансфер технологій у координатах індексу сталого розвитку 59

Володін С.А., Криворучко І.М. Шляхи реалізації інноваційної політики в аграрній сфері економіки України	65
Вялова О.Ю. Некоторые принципы «зеленой» экономики для развития морской аквакультуры Украины	69
Гаврис Т.В. Створення та впровадження нових технологій за рахунок Державного бюджету України	72
Гагауз І.Б., Мельзідінов Е.М. Інформаційно-комунікаційна система «Харківська інноваційна платформа»	76
Гришкова М. М. Система управління інноваційною діяльністю у вищих навчальних зкладах	80
Денисюк В.А. Трансфер и коммерциализация технологий: законодательство, практика за рубежом и в Украине	85
Добровольський С.В. Експертне забезпечення екологічної політики на основі інтегрованої інноваційної платформи	91
Довбенко В.І. Проблеми формування конкурентного середовища у сфері трансферу, комерціалізації та дифузії інновацій	96
Егоров С.А. Использование экспертной системы поддержки принятия решений для коммерциализации результатов научных исследований.....	101
Євтухова Т.І. Інформаційно-аналітична система «Наукова-технічна та інноваційна діяльність України»	104
Єгорова О.О. Стимулювання інновацій через спеціальні режими економічної діяльності у контексті умов Угоди про асоціацію України та ЄС	106

Іванніков П.В.

Сучасні аспекти підвищення результативності інноваційної діяльності .112

Ивашенко В.Е

Проблемы инноваций в украинской медицине на современном этапе...115

Капрельянц Л.В., Данилова О.І.

Проблеми трансферу технологій при впровадженні інноваційних розробок у бізнесові структури 118

Карлюк Г.В.

Інноваційна діяльність за технологічними секторами та їх вплив на економіку України 123

Катан Л.І.

Еколого – фінансові інструментарії регулювання аграрної сфери України в контексті її сталого розвитку 129

Климек К.С.

Форсайтінг як підґрунтя для ефективного трансферу технологій 135

Конік Б. М.

Значення відеоторакокопії для діагностики новоутворень межистіння.139

Кот О.В.

Консолідуєча роль національних технологічних платформ у формуванні інноваційно-орієнтованого суспільного вектору розвитку 142

Кочетков В.М.

Українська інтегрована система трансферу технологій як інструмент комерціалізації наукових розробок 148

Кравченко В.А.

Врахування підприємницьких ризиків в діяльності інноваційно-активних підприємств в Україні 151

Кужель Э.В.

Малые и средние предприятия и трансфер технологий 158

Курза Ю.П.

Технологічний трансфер у макроекономічному масштабі 163

Кшановський О. Е. Діагностика і лікування кістозної гіпоплазії легень з аортальним кровопостачанням	169
Лазаренко Ю.О. Інноваційна співпраця як фактор підвищення конкурентоспроможності малих підприємств	173
Леванда Л. І. Забезпечення венозного доступу у фтизіохірургічних пацієнтів	178
Любчак В.В. Досвід роботи Сумського обласного центру служби крові в умовах повного госпрозрахунку	184
Макаренко І.П Трансфер технологій: проблемы и перспективы	188
Маркіна І.А. Формування інноваційної системи вищої освіти	193
Мєдведкова Н.С. Іноземний досвід використання бюджетних важелів підвищення інноваційно-інвестиційної активності підприємств	200
Мельник О.І. Державна підтримка інноваційного розвитку аграрного сектора Економіки	204
Моисеенко Е.В. Пути инновационного развития лечебно-профилактических технологий, применяемых в украинских антарктических экспедициях	209
Никифорова Л.А. Инновации в ИТ-проектах: роль аутсорсинга и перспективы Украины ..	212
Нікішин Л.Ф Інноваційне лікування хворих з критичною ішемією нижніх кінцівок ...	217
Опанасенко М. С. Заклучна плевропультмонектомія у хворих фтизіатричного профілю	219
Палиця С.В.	

Передумови економіко-технологічної кластеризації в сфері охорони здоров'я в Україні	223
Паньків Н.Є. Відкриття інноваційної науково-дослідної бази студентів Львівського інституту економіки і туризму як об'єкту комерціалізації наукових досліджень	228
Пиріг К.М., Подимова Л.А. Стратегія розвитку інновацій та практика трансферу технологій	232
Писаренко Т.В., Кваша Т.К., Лях Л.В. Фактори підвищення конкурентоспроможності України	236
Примачов М.Т., Примачова Н. М. Торговельний флот в енергетичній безпеці позиціонування України в міжнародному розподілі праці	245
Прокопенко О.В. Роль міжнародного трансферу високих технологій в процесі формування інноваційної екосистеми	250
Ратушина М.Ю. Алгоритм обобщенной модели информационной диагностики в коэволюционных процессах жизнедеятельности человека (sustainable development).....	256
Сенченко В.В. Кластеризація та інформаційні мережні технології як складові основних рушійних сил і детермінант конкурентоспроможності регіонів, малих та середніх міст України	262
Сичкаренко К.А. Возможности технологических платформ в организации процесса трансфера технологий	268
Скидан О.В., Литвинчук І.Л. Некомерційні форми міжнародного трансферу технологій: геополюси активності та стейкхолдери 2013 року	273
Совершенна І.О. Удосконалення патентно-ліцензійної політики університетів як фактор підвищення конкурентоспроможності економіки	279

Соловьев В.П.	
К проблеме поиска успешных регуляторных механизмов трансфера технологий в условиях транзитивной экономики	285
Терьошкіна Н.Є.	
Інноваційна глобалізація та її вплив на розвиток країн	291
Терешкович О. В.	
Використання відеоторакоскопії і відеоасистованої мініторакотомії при внутрішньогрудній лімфаденопатії неясного генезу	294
Тупкало В.Н.	
Системный бизнес – целевой подход к оценке финансово–экономической устойчивости предприятия	300
Угодникова Е.И.	
Планирование потенциала развития строительного предприятия	306
Федулова Л.І.	
Особливості міжнародного трансферу технологій: виклики для України	309
Фролов В.Ф.	
Трансфер космічних технологій в створенні карт лісів областей України.....	315
Химич Г.П.	
Роль наукових парків у комерціалізації інноваційних розробок, проектів, джерела фінансування	319
Хом'як І.В.	
Програма екосистемологічного моніторингу Simagri	326
Хумарова Н.І.	
Роль екологічних стратегій у трансфері технологій та інновацій	331
Цибульов П. М.	
Офисы трансфера технологий как элемент инновационной инфраструктуры	337

Яненко І.Г.

Організаційний аспект розробки регіональної інноваційної політики ... 341

Воліков В.В.

Проблеми та шляхи їх вирішення у функціонуванні наукових парків за участю вищих навчальних закладів..... 346

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ

У сучасних умовах більшість науковців відзначають, що ринкове регулювання інноваційної діяльності повинне обов'язково поєднуватися з державним, що проявляється у стимулюванні інноваційних процесів, створенні сприятливих правових і фінансових умов для інноваційного розвитку, а також у підтримці суб'єктів господарювання на всіх етапах інноваційної діяльності.

У Законі України «Про інноваційну діяльність» вказується, що державне регулювання інноваційної діяльності здійснюється шляхом: визначення і підтримки пріоритетних напрямів інноваційної діяльності державного, галузевого, регіонального і місцевого рівнів; формування і реалізації державних, галузевих, регіональних і місцевих інноваційних програм; створення нормативно-правової бази та економічних механізмів для підтримки і стимулювання інноваційної діяльності; фінансової підтримки виконання інноваційних проектів; стимулювання комерційних банків та інших фінансово-кредитних установ, що кредитують виконання інноваційних проектів; встановлення пільгового оподаткування суб'єктів інноваційної діяльності; підтримки функціонування і розвитку сучасної інноваційної інфраструктури та ін. [6].

При цьому методи стимулювання інноваційної діяльності поділяють на *прямі і непрямі*. До *прямих методів* відносять державне інвестування у вигляді фінансування (цільового, предметно-орієнтованого, проблемно-спрямованого), планування і програмування та ін. До основних *непрямих* належать методи, що спрямовані на стимулювання інноваційних процесів та створення сприятливих економічних умов для науково-технічного розвитку, зокрема: податкове і амортизаційне регулювання, політика протекціонізму, лібералізація податкового та амортизаційного законодавства тощо [1].

В аграрному секторі економіки в сучасних умовах одним із пріоритетів науково-технічної та інноваційної політики має стати державна підтримка через фінансування фундаментальної і прикладної науки з орієнтацією на впровадження наукових розробок в аграрному виробництві.

У складі видатків Державного бюджету України, які спрямовані на інноваційний розвиток підприємств аграрного сектора, виділяють такі:

- 1) дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері розвитку АПК, підготовка

наукових кадрів, наукові розробки у сфері стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції, дослідження та експериментальні розробки у сфері АПК;

2) підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації робітничих кадрів, підвищення кваліфікації фахівців АПК;

3) підготовка кадрів для агропромислового комплексу вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації, методичне забезпечення діяльності навчальних закладів.

Протягом 2009-2013 рр. прослідковується чітка тенденція до підвищення прямого фінансування державою заходів, спрямованих на підготовку та перепідготовку кадрів для агропромислового комплексу. У 2013 р. порівняно з 2012 р. сума фінансування за даним напрямом зросла більш, ніж удвічі. Поряд з цим сума запланованих видатків на фінансування досліджень, прикладних наукових та науково-технічних, експериментальних розробок у сфері АПК зменшилася майже на 30% порівняно з 2012 роком і становить 117,6 млн. грн. (у 2012 р. 166,4 млн. грн.). За таких умов збільшення видатків на підготовку та перепідготовку кадрів для аграрного сектора не забезпечить необхідної віддачі, оскільки не підкріплюється науковою й інноваційною складовою.

Крім того, на фінансову підтримку заходів в агропромисловому комплексі (зокрема на часткову компенсацію вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва, здійснення фінансової підтримки суб'єктів господарювання АПК через механізм здешевлення кредитів та компенсації лізингових платежів, виконання програми селекції у тваринництві та птахівництві тощо) у 2013 р. передбачено лише 96,8 млн. грн. (проти 827,4 млн. грн. у 2012 році). Це, в свою чергу, негативно вплине на обсяг фінансових ресурсів, які б аграрні підприємства могли спрямувати на інноваційний розвиток.

Постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.07 р. №785 було затверджено Державну цільову програму реалізації технічної політики в агропромисловому комплексі на період до 2015 року. Адже, морально і фізично зношена технічна база аграрного виробництва є основною перешкодою його переходу на модель інноваційного розвитку.

Прогнозний обсяг фінансування Програми на 2007-2015 рр. становить 134226,3 млн. грн., з них кошти державного бюджету – 7161,4 млн. грн., що передбачаються для техніко-технологічної модернізації агропромислового виробництва із застосуванням механізму державної підтримки, формування та розвитку ринку матеріально-технічних і енергетичних ресурсів, розроблення та впровадження ресурсозберігаючих технологій і технічних засобів для інноваційного розвитку агропромислового комплексу. Відзначимо, що реалізація запланованих обсягів фінансування в повному обсязі дозволить прискорити інноваційний розвиток аграрного сектора шляхом впровадження прогресивних технологій виробництва сільськогосподарської продукції.

До інструментів податкового стимулювання інноваційної діяльності для України науковці відносять: зниження ставки податку; інноваційну податкову знижку; відміну податків на реінвестування; податкові угоди з іншими країнами; податкові кредити; звільнення від оподаткування земель, відведених для будівництва інноваційних бізнес-центрів тощо. В цілому, основні засади щодо податкового стимулювання інноваційної діяльності, в тому числі й в аграрному секторі економіки, містить Податковий кодекс України (розділ III «Податок на прибуток підприємств», розділ V «Податок на додану вартість», розділ XIII «Плата за землю», «Перехідні положення»). Зокрема, Податковим кодексом України визначено, що тимчасово звільняються від оподаткування прибуток виробників біопалива, прибуток підприємств машинобудування для АПК, не сплачується податок за земельні ділянки державних сортовипробувальних станцій і сортодільниць, які використовуються для випробування сортів сільськогосподарських культур тощо [4].

У Законі України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» передбачено, що для реалізації проектів технологічних парків технологічним паркам, їх учасникам та спільним підприємствам державою надаються цільові субсидії у вигляді сум ввізного мита при ввезенні в Україну для реалізації проектів технологічних парків нових устаткування, обладнання та комплектуючих, а також матеріалів, які не виробляються в Україні. Такі суми ввізного мита технологічні парки, їх учасники та спільні підприємства не перераховують до бюджету, а зараховують на спеціальні рахунки технологічних парків, їх учасників та спільних підприємств (ст. 7).

Досвід розвинених країн свідчить, що технічно податкове стимулювання нововведень має безпосередньо знайти своє відображення в особливих податкових пільгах, які по суті були б повним або частковим звільненням від оподаткування інвесторів і інноваторів. У цих пільгах має відображатися стимулююча сутність податків щодо інноваційного розвитку економіки, інноваційна спрямованість податкової політики держави. Повинен проводитися обов'язково офіційний статистичний облік та аналіз ефективності податкових пільг. На сьогодні запропоновано також застосування інноваційного податкового кредиту на підставі проведення платником податків технічних або технологічних інновацій у власному виробництві [1].

Підтримуємо думку Н. Сіренко, що податкове стимулювання інноваційного розвитку економіки і аграрного сектора, зокрема, повинне носити, по-перше, цільовий характер, а по-друге, враховувати пріоритетні напрями розвитку держави і галузі [7]. Серед них:

1) забезпечення національної безпеки, міжнародного авторитету держави, збереження суверенітету (фундаментальні дослідження, соціальні та екологічні інновації, виробництво органічної продукції);

2) забезпечення економічної та науково-технічної незалежності держави, вихід на лідерські позиції по рівню науково-дослідної та інноваційної діяльності (біотехнології, нанотехнології, створення нових сортів рослин та порід тварин, створення альтернативних видів палива на основі продукції сільського господарства);

3) підтримка товаровиробників, підвищення рівня їх інноваційної активності (інновації, направлені на підвищення конкурентоспроможності товаровиробників і продукції).

Крім того, важливо на державному рівні підтримувати заходи, спрямовані на формування інноваційної культури та подолання інноваційної несприйнятливості різних груп населення. Адже, здійснюючи вплив через освіту, науку, суспільну думку, законодавчо-нормативну базу, можна сприяти формуванню конструктивного відношення населення до нововведень, а це, в свою чергу сприятиме в подальшому забезпеченню інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України.

Таким чином, в сучасних умовах господарювання з метою активізації інноваційної діяльності на підприємствах аграрного сектора економіки необхідно застосовувати комплексно як прямі, так і непрямі методи державної підтримки. При цьому заходи стимулювання інноваційного розвитку повинні обов'язково враховувати пріоритетні напрями розвитку держави і галузі, бути спрямованими на формування інноваційної культури. Збільшення частки витрат на інноваційну діяльність у складі витрат розвитку призведе в подальшому до економічного зростання країни.

Література:

1. Білюк А.В. Пріоритети державного податкового стимулювання інноваційної діяльності в Україні / А.В. Білюк // Економіка та держава. – № 1. – 2009. – С.80-83.

2. Гончар Н.О. Інструменти державної інноваційної політики: зарубіжний досвід / Н. Гончар // [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://do.gendocs.ru/docs/index-17710.html?>

3. Левченко Н.М. Форми та методи державної підтримки інноваційного розвитку АПК / Н. Левченко // [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2010-2/doc/2/03.pdf>.

4. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями) // [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

5. Про Державний бюджет на 2013 рік: Закон України від 6 грудня 2012 р. №5515-VI // [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>.

6. Про інноваційну діяльність: Закон України від 4 липня 2002 року №40-IV (зі змінами та доповненнями) // [Електронний ресурс] / Режим

доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/40-15> .

7. Сіренко Н.М. Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України: [монографія] / Н.М. Сіренко. – Миколаїв, 2010. – 416 с.